

Libelleninventarisatie
Goois Natuurreservaat Gebied
Zonneheideven

In
2015

W.J.A. Hoeffnagel
Ankeveen

Copyright © 2015

W.J.A. Hoeffnagel (Willem-Jan)

Mr. J.C. Buhrmannlaan 54

1244 PH Ankeveen

035-6919356

w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl

Alle foto's zijn door de auteur genomen.

Inhoud

1	Inleiding.....	4
2	Methode.....	5
3	Resultaten Zonneheideven.....	6
	3.1 Zonneheideven (03-06-2015).....	6
	3.2 Zonneheideven (16-07-2015).....	6
	3.3 Zonneheideven (03-08-2014).....	7
4	Conclusies.....	8
5	Overige soorten.....	9
6	Literatuur.....	10

Tabellen

1	Bezoekgegevens.....	5
2	Waarnemingen Zonneheideven 03-06-2015.....	6
3	Waarnemingen Zonneheideven 16-07-2015.....	6
4	Waarnemingen Zonneheideven 03-08-2015.....	7
5	Waarnemingenoverzicht 2015.....	8
6	Overige soorten.....	9

Afbeeldingen

	Grote keizerlibel.....	Voorblad
1	Onderzoeksgebied.....	3
2	Zwarte heidelibel.....	5
3	Bruine winterjuffer.....	7
4	Atalanta.....	9
5	Watersnuffel.....	10

1 Inleiding

In 2015 is vergunning (Kenmerk 15-77619-2.07.21) verkregen van het Goois Natuurreservaat om een gebied te inventariseren op het voorkomen van libellen (Odonata). Het betrof het Zonneheideven vlakbij Vliegveld Hilversum.

Het Zonneheideven is een klein complex van 3 vrij diep liggende vennen op zandgrond in het gebied Zonneheide. Het gebied ligt ten zuiden van Zonnestraal en ten westen van de Hoorneboeg. Het gebied wordt zeer intensief bezocht door recreanten. Met name in de weekenden is het er zeer druk. Het vennencomplex is echter omrasterd wat de rust zeer bevordert. Gedurende de diverse bezoeken zijn geen mensen binnen het raster waargenomen.

Het gebied is geïnventariseerd op libellen waarbij ook een aantal andere soorten, die op naam te brengen waren, zijn genoteerd.

Het plaatje van het gebied hieronder geeft de situatie aan.

Afbeelding 1: Onderzoeksgebied (bron GoogleMaps)

2 Methode

Het gebied is een aantal keren bezocht (zie Tabel 1). Vanwege de weersomstandigheden en eigen vakantie(s) lukte het niet om het gebied vaker te bezoeken of op andere data. Tijdens de inventarisaties die uitgevoerd werden waren de omstandigheden behoorlijk goed. Door de spreiding in tijd is een goede indruk gekregen van de aanwezigheid van de te verwachten soorten.

Waarnemingsdata en weersomstandigheden			
Datum	Bewolking	Windsnelheid	Temperatuur
03-06-2015	Half - zwaar	Matig	20 °C
16-07-2015	Licht	Weinig	24 °C
03-08-2015	Onbewolkt	Weinig	25 °C

Tabel 1: Bezoekgegevens

Tijdens de bezoeken werd langs de oevers van de diverse wateren gelopen en werden de aanwezige libellensoorten genoteerd waarbij de aantallen van de soorten werden bepaald in een aantal categorieën (1, 2, 3, 4, 5, 6 – 25, 26 – 50, 51 – 100 en > 100).

Afbeelding 2: Zwarte heidelibbel

3 Resultaten Zonneheideven

3.1 Zonneheideven (03-06-2015)

Tijdens deze eerste ronde werden 9 soorten waargenomen met van sommige soorten grote aantallen. Met name de glassnijder en de vroege glazenmaker zijn van belang. Ook opvallend was het grote aantal bruine winterjuffers.

Zonneheideven		
03-06-2015		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Bruine winterjuffer	<i>Sympecma fusca</i>	6-25
Vuurjuffer	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>	26-50
Variabele waterjuffer	<i>Coenagrion pulchellum</i>	6-25
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>	26-50
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>	6-25
Glassnijder	<i>Brachytron pratense</i>	2
Vroege glazenmaker	<i>Aeshna isoceles</i>	1
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>	3
Vievlek	<i>Libellula quadrimaculata</i>	26-50

Tabel 2: Waarnemingen Zonneheideven 03-06-2015

3.2 Zonneheideven (16-07-2015)

Tijdens deze ronde werd deze keer de grootste van de Nederlandse libellen waargenomen, namelijk de grote keizerlibel.

Zonneheideven		
16-07-2015		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Gewone pantserjuffer	<i>Lestes sponsa</i>	6-25
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>	6-25
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	6-25
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>	>100
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>	3
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>	26-50
Vievlek	<i>Libellula quadrimaculata</i>	2
Zwarte heidelibel	<i>Sympetrum danae</i>	1

Tabel 3: Waarnemingen Zonneheideven 16-07-2015

Libellen Inventarisatie Zonneheideven 2015

3.3 Zonneheideven (03-08-2015)

Deze keer weer de grote keizerlibel maar ook een blauwe glazenmaker en een bruine glazenmaker. Deze laatste lijkt een goed jaar te hebben want is ook in andere geïnventariseerde gebieden opmerkelijk talrijk in 2015.

Zonneheideven		
03-08-2015		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Gewone pantserjuffer	<i>Lestes sponsa</i>	26-50
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>	6-25
Blauwe glazenmaker	<i>Aeshna cyanea</i>	1
Bruine glazenmaker	<i>Aeshna grandis</i>	1
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>	2
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>	51-100
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>	26-50

Tabel 4: Waarnemingen Zonneheideven 03-08-2015

Afbeelding 3: Bruine winterjuffer

4 Conclusies

Dit was een eerste, volledige inventarisatie van libellen in dit gebied. Het is dan te vroeg om op basis van dit ene jaar een goed beeld te krijgen van de libellendiversiteit. Het is goed mogelijk dat soorten gemist zijn.

Het eindresultaat voor 2015 is te zien in Tabel 5. In 2015 werden 16 soorten waargenomen, hetgeen behoorlijk soortenrijk is voor zo'n eerste inventarisatie in zo'n klein gebied. Met name het voorkomen van Glassnijder, Vroege glazenmaker geeft aan dat het gebied een behoorlijke kwaliteit heeft aangezien deze soorten behoorlijk kritisch zijn.

Van de overige soorten kan gezegd worden dat het voor vennen op een zandige ondergrond vrij normale soorten zijn.

Resultaat van de Inventarisatie 2015	
Soorten	Zonneheideven
Gewone pantserjuffer	X
Azuurwaterjuffer	X
Variabele waterjuffer	X
Lantaarntje	X
Watersnuffel	X
Bruine winterjuffer	X
Vuurjuffer	X
Glassnijder	X
Blauwe glazenmaker	X
Vroege glazenmaker	X
Grote keizerlibel	X
Bruine glazenmaker	X
Gewone oeverlibel	X
Vierlek	X
Zwarte heidelibel	X
Steenrode heidelibel	X
Totaal aantal soorten	16

Tabel 5: Waarnemingen overzicht 2015

5 Overige soorten

Buiten de waarnemingen van de onderzochte libellen zijn ook nog een aantal andere soorten waargenomen (Zie Tabel 6).

Zonneheideven			
	Datum		
Soort	03-06-2015	16-07-2015	03-08-2015
Boomblauwtje			X
Citroentje			X
Atalanta	X		
Klein geaderd witje	X		
Groene kikker	X		
Dodaars	X		
Grote bonte specht	X		

Tabel 6: Overige waargenomen soorten

Afbeelding 4: Atalanta

6 Literatuur

Bos, F. e.a. – Veldgids Libellen (2007) KNNV Uitgeverij 5^e druk

Dijkstra, K.D. – Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe (2006) British Wildlife Publishing

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie – Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen (Brachytron Jrg.11(2), augustus 2008)

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie – De Nederlandse Libellen (Odonata) (2002) KNNV Uitgeverij

Wildermuth, Hansruedi & Andreas Martens – Taschenlexikon der Libellen Europas (2014) Quelle & Meyer Verlag Wiebelsheim

Afbeelding 5: Watersnuffel